

6 Ιανουαρίου 2020

Ποια παράσημα απονέμει, σε ποιους και γιατί, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Τα 5 Τάγματα Αριστείας και οι άγνωστοι τιμηθέντες

Ποιος είπε ότι παράσημα δίνονται μονάχα στον πόλεμο; Κάτι που αρκετοί ενδεχομένως να μη γνωρίζουν, είναι πως ακόμη και σήμερα η Προεδρία της Δημοκρατίας εξακολουθεί να απονέμει τιμητικές διακρίσεις Ταγμάτων Αριστείας σε άξια τέκνα της πατρίδας μας (και όχι μόνο), ως ένδειξη αναγνώρισης της προσφοράς τους στον τόπο μας.

Τα πλέον πρόσφατα τιμηθέντα πρόσωπα, ήταν μόλις την περασμένη εβδομάδα ο 91χρονος ποιητής, πεζογράφος και μεταφραστής Τίτος Πατρίκιος και ο 83χρονος συγγραφέας και κριτικός θεάτρου Κώστας Γεωργουσόπουλος στους οποίους απονεμήθηκαν τα παράσημα του Ταξιάρχη του τάγματος της Τιμής.

Κατά το παρελθόν υπήρξαν δεκάδες πρόσωπα που έλαβαν από τα χέρια του πρώτου πολίτη της χώρας μας ανάλογες αλλά και μεγαλύτερες διακρίσεις με μέγιστη αυτή του Μεγαλόσταυρου του Τάγματος του Σωτήρος. Πρόκειται για την υπέρτατη τιμητική διάκριση που δίνει σε κάποιον πολίτη το ελληνικό κράτος.

Η απονομή μεταλλίων από την Προεδρία της Δημοκρατίας «συνιστά αναγνώριση και επιβράβευση για εξαιρετες υπηρεσίες προς την πατρίδα ή για λαμπρές επιδόσεις σε κάποιο τομέα της δημόσιας ζωής, των γραμμάτων, τεχνών, επιστήμης, εμπορίου, βιομηχανίας και ναυτιλίας» όπως τονίζεται από την Ηρώδου Αττικού και η ιστορία της είναι πάρα πολύ παλιά.

Σκεφτείτε πως η καθιέρωση του πρώτου Τάγματος Αριστείας έγινε το μακρινό 1829, στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Στους τιμηθέντες συγκαταλέγεται μεταξύ άλλων ο ναύαρχος Ανδρέας Μιαούλης, οι οπλαρχηγοί του 1821 Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, ο τέσσερις φορές πρωθυπουργός κατά τα πρώτα χρόνια δημιουργίας του νεοελληνικού κράτους Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, αλλά και πολύ πιο πρόσφατοι πολιτικοί άνδρες όπως ο τέως βασιλιάς Κωνσταντίνος, ο Πέτρος Μολυβιάτης από τη Νέα Δημοκρατία και ο Γιάννης Χαραλαμπόπουλος από το ΠΑΣΟΚ.

Το Συμβούλιο που επιλέγει ποιους θα βραβεύσει

Σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφο 2 του Συντάγματος, «ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απονέμει τα προβλεπόμενα παράσημα, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού νόμου».

Πίσω από αυτόν υπάρχει το επονομαζόμενο «Συμβούλιο των Ταγμάτων Αριστείας», το οποίο συγκροτείται με απόφαση του υπουργού Εξωτερικών και έχει διετή θητεία.

Απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, δύο Έλληνες πολίτες στους οποίους έχει απονεμηθεί κατά το παρελθόν ο Μεγαλόσταυρος, από έναν εκ των αρχαιοτέρων (σύμφωνα με την επετηρίδα των διπλωμάτων του υπουργείου Εξωτερικών) πρέσβη ή πληρεξούσιο υπουργό Α', έναν ανώτατο αξιωματικό που ορίζεται από το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Αμύνης και έναν εκπρόσωπο της Προεδρίας της Δημοκρατίας.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου των Ταγμάτων Αριστείας, μετέχει ως εισηγητής, χωρίς ψήφο, ο διευθυντής της Διευθύνσεως Εθιμοτυπίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

Χρέη Γραμματέα εκτελεί διπλωματικός υπάλληλος της Διευθύνσεως Εθιμοτυπίας. Το Συμβούλιο έχει απαρτία όταν παρίστανται τουλάχιστον πέντε από τα μέλη του, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται απαραίτητα και εκείνο που εκτελεί χρέη Προέδρου.

Οι άγνωστοι τιμηθέντες

Προφανώς και δεν είναι όλοι οι κατά καιρούς τιμηθέντες γνωστοί στο ευρύ κοινό. Κατά τη διάρκεια της θητείας του Προέδρου της Δημοκρατίας Κάρολου Παπούλια για παράδειγμα, είχαν λάβει τάγμα Αριστείας μεταξύ άλλων, ο Αντώνης Βρατσάνος (το πραγματικό του όνομα ήταν Αγγελούλης), κορυφαία φυσιογνωμία του Ελληνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού (Ε.Λ.Α.Σ.) και κατά πολλούς ο ικανότερος σαμποτέρ της Εθνικής Αντίστασης που πέθανε το 2008, η άγνωστη στο ευρύ κοινό βρεφοκόμος Άννα Τσακίρη (που πήγε στο νησί της Τήλου το 2001 μαζί με το σύζυγό της και συνέβαλλε με το έργο που παρήγαγε στον τοπικό βρεφονηπιακό σταθμό και σε συνεργασία με το δήμο της περιοχής, ώστε να αυξηθούν οι γεννήσεις), καθώς και ο πλοίαρχος του υπό ελληνική σημαία φορτηγού πλοίου «Κρονος» Μιχάλης Βισκαδουράκης, ο οποίος έσωσε τη ζωή πέντε Μεξικανών ναυαγών.

Το διάσημο του Ταξιάρχη του Τάγματος της εποχής του βασιλέα Γεωργίου Α'. Καταργήθηκε το 1924.

To who is who των Ταγμάτων

Από το 1829 μέχρι σήμερα έχουν συσταθεί συνολικά 5 Τάγματα Αριστείας: Το

Τάγμα του Σωτήρος, του Γεωργίου Α΄(που καταργήθηκε), της Τιμής, του Φοίνικος και της Ευποιίας που δίδεται μόνο σε γυναίκες. Κάθε τάγμα με τη σειρά του, αποτελείται από 5 τάξεις: Κορυφαία είναι αυτή του Μεγαλόσταυρού και ακολουθούν κατά σειρά, του Ανώτερου Ταξιάρχη, του Ταξιάρχη, του Ιππότη του Χρυσού Σταυρού και του Ιππότη του Αργυρού Σταυρού.

Γεώργιος Α! Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων

Προσέκομεν τῷ Κυρίῳ Ἀποστ. Ἐπιστ.
Κωνσταντίνῳ Α! ἡγεῖσθαι διὰ τῆς μαρτυρίας
ἐν ἀνδράσι αὐτοῦ ὑποστάσει τῶν Ἑλλήνων
Ἐκείνου καὶ ἑνωθῆναι τοῦ Βασιλεῦς Τάγματος τοῦ ἑσθίου
καὶ παρέχομεν αὐτῷ εἰς τιμωρίαν τῆς διαφοράς τοῦτο ὑπογραμμισμένον
παρ' ἑμῶν καὶ προσυπογραμμισμένον παρὰ τοῦ Ἡγετῆρος καὶ τῶν
Ἐπιστολιῶν Ὑποφύλου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ Σεβαστῇ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Μαρτίου
τῶν χριστοῦ ἐπιταυοσσεῶν ἀναμνηστικῶν ἐπισημῶν ἔτους.

Γεωργίου Α'

1832

Απονομή του Αργυρού Σταυρού του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος για την μακράν και ευδόκιμον υπηρεσία του μηχανικού Αριστείδη Έσσην από τον Βασιλιά Γεώργιο Α΄

Τα πρόσωπα που τιμώνται, έχουν το δικαίωμα να διατηρήσουν τα διάσημα εφ' όρου ζωής, εκτός απ' αυτά που έχουν διαγραφεί από το μητρώο τάγματός τους λόγω περιπτώσεων που αναφέρονται στον Ποινικό Κώδικά ή με απόφαση του Συμβουλίου των Ταγμάτων Αριστείας αν κριθεί ότι η διατήρηση της τιμής και της ανάρτησης των παρασήμων προκαλεί κοινή δυσφορία και θίγει το γόητρο του Τάγματος.

Μετά θάνατον έχουν το δικαίωμα να τα μεταβιβάσουν στους κληρονόμους τους ως ανάμνηση, κάτι που δεν ίσχυε κατά το παρελθόν. Παλαιότερα το αριστείο έπρεπε να επιστραφεί στην πολιτεία.

Τάγμα του Σωτήρος

Ιεραρχικά, είναι το πρώτο Τάγμα Αριστείας. Η σύστασή του αποφασίστηκε από την Δ' Εθνοσυνέλευση του Άργους το 1829 και για περίπου 80 χρόνια αποτέλεσε το μοναδικό τάγμα. Ο πρώτος που τιμήθηκε με τον Μεγαλόσταυρο του Τάγματος ήταν ο Βασιλιάς της Βαυαρίας Λουδοβίκος Α', πατέρας του Βασιλιά Όθωνα.

Το όνομα και η μορφή του διασήμου επελέγη για να υπενθυμίζει ότι χάρη στη Θεία συμπαράσταση του Σωτήρα πραγματοποιήθηκε η Εθνική Παλιγγενεσία. Η μορφή του διασήμου μεταβλήθηκε σε αρκετά σημεία στα 170 χρόνια που πέρασαν από τη σύστασή του.

Σήμερα, το διάσημο αποτελείται από ένα σταυρό από λευκό σμάλτο, τοποθετημένο πάνω σε ένα στεφάνι που αναπαριστά το μισό κλαδί δρυός και το άλλο μισό δάφνης. Στο κέντρο του σταυρού υπάρχει η εικόνα του Σωτήρος, κατασκευασμένη επίσης από σμάλτο, που περιβάλλεται από την επιγραφή «Η ΔΕΞΙΑ ΣΟΥ ΧΕΙΡ ΚΥΡΙΕ, ΔΕΔΟΞΑΣΤΑΙ ΕΝ ΙΣΧΥΙ». Στην πίσω όψη του σταυρού υπάρχει η επιγραφή «Η ΕΝ ΑΡΓΕΙ Δ' ΕΘΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ακοθ'».

Ο αστέρας του Μεγαλόσταυρου και του Ανώτερου Ταξιάρχη φέρει οκτώ ακτίνες και στο κέντρο το διάσημο του Σωτήρα. Οι πρώτοι αστέρες ήταν κεντητοί. Αργότερα επεκράτησαν μεταλλικοί, κατασκευασμένοι από άργυρο, όπως ισχύει μέχρι και σήμερα. Η ταινία που συνοδεύει το διάσημο του τάγματος είναι γαλάζια, με λευκές στενές λωρίδες κατά μήκος των άκρων.

Από τον οικείο νόμο προβλέπεται ότι το Τάγμα του Σωτήρος απονέμεται σε Έλληνες πολίτες που διακρίθηκαν στην προάσπιση των συμφερόντων της χώρας ή στην προσφορά εξαιρετων υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα εντός ή εκτός Ελλάδος. Στην πράξη από το Τάγμα αυτό απονέμεται μόνο ο Μεγαλόσταυρος σε Αρχηγούς Ξένων Κρατών.

Τάγμα Αριστείας της Τιμής

Ιδρύθηκε το 1975 και αντικατέστησε το Τάγμα του Γεωργίου του Α', το οποίο καταργήθηκε. Τα διάσημα του Τάγματος απονέμονται σε πολίτες που διακρίθηκαν στους αγώνες τους για την πατρίδα, σε οποιονδήποτε τομέα της δημόσιας διοίκησης, του εμπορίου, της ναυτιλίας, της βιομηχανίας, των γραμμάτων, των τεχνών και της επιστήμης. Απονέμεται επίσης σε αλλοδαπούς που διακρίθηκαν ως προσωπικότητες και συνέβαλαν στην προβολή της Ελλάδας.

Η οριστική μορφή του διασήμου καθορίστηκε με Προεδρικό Διάταγμα το 1984. Ο σταυρός του Τάγματος καλύπτεται από σμάλτο σε χρώμα βαθύ κυανό. Στο κέντρο

απεικονίζεται ανάγλυφα η κεφαλή της θεάς Αθηνάς. Η κεφαλή περιβάλλεται από μια λωρίδα λευκού σμάλτου, πάνω στην οποία είναι χαραγμένη η επιγραφή «Ο ΑΓΑΘΟΣ ΜΟΝΟΣ ΤΙΜΗΤΕΟΣ».

Ο Αστέρας του Μεγαλόσταυρου του Τάγματος του Σωτήρος

Ο αστέρας του Μεγαλόσταυρου και του Ανώτερου Ταξιάρχη αποτελείται από οκτώ ακτίνες και φέρει τοποθετημένο πάνω του το σταυρό του Τάγματος. Στην πίσω όψη του σταυρού υπάρχει το εθνόσημο της Ελληνικής Δημοκρατίας πάνω σε λευκό σμάλτο και χαραγμένη με χρυσά γράμματα η επιγραφή «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 1975», χρονολογία ίδρυσης του Τάγματος. Η δε ταινία που συνοδεύει τα διάσημα έχει χρώμα βαθύ κυανό, όπως ο σταυρός, με λεπτές χρυσές λωρίδες κατά μήκος

των άκρων.

Τάγμα Αριστείας του Φοίνικος

Συνεστήθη το 1926 σε αντικατάσταση, και αυτό του (προϋπάρχοντος) Τάγματος του Γεωργίου Α΄ (το οποίο συνεστήθη εκ νέου το 1935, με την παλινόρθωση της Βασιλείας, για να καταργηθεί εκ νέου το 1975). Πήρε την ονομασία του από το μυθικό πουλί, τον Φοίνικα. Τον πρώτο χρόνο καθιέρωσής του απονέμονταν σε Έλληνες καθώς και αλλοδαπούς πολίτες. Όταν όμως, σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1927 απαγορεύθηκε η απονομή παρασήμων σε Έλληνες, το Τάγμα διατηρήθηκε για την αναγνώριση της προσφοράς αλλοδαπών μόνο πολιτών.

Μετά την Παλινόρθωση της Μοναρχίας το 1935 και σύμφωνα με το Α.Ν. 19-4-1935 (ΦΕΚ Α, 170) επετράπη η εκ νέου απονομή και σε Έλληνες υπηκόους. Τώρα, πλέον, απονέμεται σε Έλληνες που διακρίθηκαν στη Δημόσια Διοίκηση, στις επιστήμες, στις τέχνες και τα γράμματα, στο εμπόριο, τη βιομηχανία και τη ναυτιλία, όπως επίσης σε αλλοδαπούς που συνέβαλαν στην εξύψωση του ονόματος της Ελλάδας στο εξωτερικό.

Το διάσημο του Τάγματος του Φοίνικος έχει σχήμα σταυρού. Είναι κατασκευασμένο από λευκό σμάλτο και πάνω στο σταυρό υπάρχει ανάγλυφη η απεικόνιση του μυθικού Φοίνικα, με ανοιχτές φτερούγες που αναγεννάται μέσα από τις φλόγες. Ο ανάγλυφος Φοίνικας απεικονίζεται και στο κέντρο του αστέρα. Στην οπίσθια όψη του σταυρού υπάρχει το εθνόσημο της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η ταινία πάνω στην οποία αναρτάται το διάσημο έχει χρώμα βαθύ κίτρινο με λεπτές μαύρες λωρίδες κατά μήκος των άκρων.

Τάγμα της Ευποιίας

Το διάσημο του Τάγματος της Ευποιίας την περίοδο της μοναρχίας

Συστάθηκε το 1948, μετά το θάνατο του βασιλέως Γεωργίου Β΄, σε εκτέλεση

επιθυμίας του. Για δυο χρόνια, μεταξύ 1973-1975 το Τάγμα είχε καταργηθεί, ανασυστάθηκε όμως με το νόμο 106/1975. Απονέμεται μόνο σε γυναίκες, Ελληνίδες και αλλοδαπές, για εξαιρετικές υπηρεσίες που προσέφεραν στην πατρίδα μας, για πράξεις φιλανθρωπίας και για άριστες επιδόσεις στα γράμματα και τις τέχνες.

Το διάσημο της Ευποιίας έχει σχήμα λουλουδιού με πέντε πέταλα από θαλασσί σμάλτο, ανάμεσα στα οποία παρεμβάλλονται στενόμακρα σέπαλα από πράσινο σμάλτο. Στο κέντρο του άνθους υπάρχει η εικόνα της Θεοτόκου που κρατάει στην αγκαλιά της το Θείο Βρέφος. Η εικόνα περιβάλλεται από μία λωρίδα λευκού σμάλτου πάνω στην οποία είναι χαραγμένη με χρυσά γράμματα η επιγραφή «Ευποιία». Στην πίσω όψη του διασήμου υπάρχει το εθνόσημο το οποίο περιβάλλεται από την επιγραφή «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

Ο αστέρας του Μεγαλόσταυρου καθώς και του Ανώτερου Ταξιάρχη έχει οκτώ ακτίνες και φέρει στην πρόσθια όψη την Εικόνα της Θεοτόκου. Η ταινία από την οποία συνοδεύεται το διάσημο έχει χρώμα κίτρινο με μπλέ λωρίδες στα άκρα.

Πρόσωπα που έχουν τιμηθεί κατά καιρούς με τον Μεγαλόσταυρο του Τάγματος του Σωτήρος

Πρόσωπο - Έτος

Λουδοβίκος Α΄ της Βαυαρίας: 1833

Ανδρέας Μιαούλης: 1833

Ρίτσαρντ Τσωρτς: 1833

Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης: 1836

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος: 1836

Λάζαρος Κουντουριώτης: 1836

Ανδρέας Ζαΐμης: 1837

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: 1837

Γεώργιος Κουντουριώτης: 1837

Κωνσταντίνος Κανάρης: 1864

Ιωάννης (Γενναίος) Κολοκοτρώνης: 1865

Φίλιππος, Δούκας του Εδιμβούργου: 1947

Γιόσιπ Μπροζ Τίτο: 1954

Κωνσταντίνος Β΄ της Ελλάδας: 1958

Ελισάβετ Β΄ του Ηνωμένου Βασιλείου: 1963

Χάραλντ Ε΄ της Νορβηγίας: 1964

Κάρολος ΙΣΤ΄ Γουσταύος της Σουηδίας: 1964

Μαργαρίτα Β΄ της Δανίας: 1964
Ακιχίτο, Αυτοκράτορας της Ιαπωνίας: άγνωστο έτος
Βασίλισσα Σόνια της Νορβηγίας: άγνωστο έτος
Χρήστος Σαρτζετάκης: 1985
Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος: 1995
Ερρίκος του Λουξεμβούργου: 2001
Κάρολος Παπούλιας: 2005
Μίχελ Σουλεϊμάν: 2012
Ζαν Κλοντ Γιούνκερ: 2013
Γιουέι Τζιαφού: 2013
Πατριάρχης Αντιοχείας Ιωάννης Ι΄: 2014
Προκόπης Παυλόπουλος: 2015
Νίκος Αναστασιάδης: 2015
Φρανσουά Ολάντ: 2015
Σέρτζιο Ματαρέλα: 2015
Πατριάρχης Ιεροσολύμων Θεόφιλος Γ΄: 2016
Εμμανουέλ Μακρόν: 2017

* Ο Γεώργιος Σαρρής είναι δημοσιογράφος - μέλος της ΕΣΗΕΑ, τιμηθείς από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με το Βραβείο Αθ. Μπότση για την αντικειμενική και με πληρότητα παρουσίαση ιστορικών πολιτικών θεμάτων.

Πηγή: newsbeast.gr